

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estäminen

MITÄ SILPOMINEN TARKOITTA?

SUKUELIMIÄ VAHINGOITETAAN ILMAN LÄÄKETIETEELLISTÄ SYYTÄ

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisella (Female Genital Mutilation, FGM) tarkoitetaan ilman lääketieteellistä syytä tehtäviä toimenpiteitä, joihin liittyy naisen ulkoisten sukuelinten vahingoittaminen. Silpomisesta on suositeltavaa käyttää asiakastyössä käsitettä tyttöjen ja naisten ympärileikkaus, tai sitä termiä, jota asiakas itse käyttää.

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on vanha kulttuurinen perinne, jota harjoitetaan yhä Afrikassa, Lähi-idässä ja Aasiassa. Asia on ajankohtainen myös Suomessa kansainvälisen muuttoliikkeen vuoksi. Yleisin silpomisikä on 4–10 vuotta.

MIKSI?

SILPOMISEN TAUSTALLA ERILAISIA SYITÄ VAIHDELLEN KULTTUURISTA TOISEEN

Silpomisperinteen taustalla vaikuttavat erilaiset syyt, jotka vaihtelevat maasta, alueesta ja kulttuurista toiseen. Mikään uskonto ei perusopetuksissaan vaadi tytön tai naisen sukuelinten silpomista, mutta virheelliset uskonnon tulkinnat ylläpitävät perinnettä. Tavan noudattamista perustellaan lisäksi kulttuurisilla, moraalisisilla, sosiaalisilla ja taloudellisilla tekijöillä. Myös seksuaalisuuteen, puhtauteen ja esteettisyyteen liittyvät käsitykset vaalivat perinteen jatkumista.

MITÄ HAITTA?

SILPOMINEN AIHEUTTAA TERVEYDELLISTÄ JA SOSIAALISTA HAITTAA

Sukuelinten silpominen aiheuttaa terveyshaittoja vaihdellen tekijän, tekotavan, toimenpiteen laajuuden ja vallitsevien olosuhteiden mukaan.

Välittömiä terveyshaittoja voivat olla kipu, verenvuoto, tulehdukset, virtsaamisvaikeudet ja psykologiset ongelmat. Pitkäaikaisina terveyshaittoina voi olla esimerkiksi voimakkaat kuukautiskivut, yhdyntäkivut, arpeutumisen jälkivaivat, virtsaamisvaivat ja psykologiset ongelmat.

Silpomisesta voi seurata ongelmia myös raskausaikana ja synnytyksen yhteydessä. Esimerkiksi synnytyspelko, vaikeus seurata synnytyksen kulkua ja sikiön vointia, tarpeettomat keisarileikkaukset ja psykologiset ongelmat voidaan liittää silpomiseen.

MITÄ LAISSA SANOTAAN?

SILPOMINEN ON IHMISOIKEUSLOUKKAUS JA SUOMESSA RIKOS

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on Suomessa rikoslain mukaan rangaistava teko. Uhkaavasta silpomisesta on ilmoitettava poliisille ja lastensuojeluun. Myös Suomessa asuvan tytön vieminen ulkomaille silvottavaksi on kielletty. Aiemmin tapahtuneesta silpomisesta voidaan saattaa tekijä vastuuseen. Ammattilaisilla ilmoitusvelvollisuus sivuuttaa muussa lainsäädännössä säädetyn salassapidon ja koskee myös jo aiemmin Suomessa asuessa tapahtunutta silpomista.

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estämisen toimintaohjelma

Toimintaohjelma

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen (FGM) estäminen

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2019:1

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:1.

Epäily silpomisen uhasta tulee ilmoittaa poliisille ja lastensuojeluun.

Verkkokoulu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille:

verkkokoulut.thl.fi

Monikulttuurisuus asiakastyössä -verkkokoulu sisältää osion silpomisen estämisestä ja aiheen puheeksi ottamisesta.

WHO:n ohjekirja silpomisen läpikäyneen hoitamiseksi: WHO. 2018. Care of girls and women living with female genital mutilation: a clinical handbook. Geneva.

Lisätietoja
thl.fi/silpominen

TÄRKEÄÄ TIETÄÄ

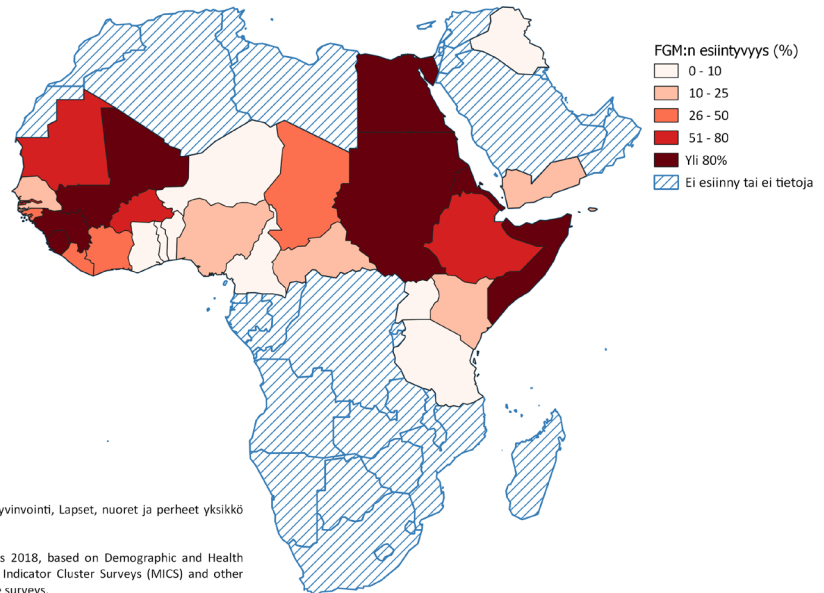
EHKÄISE OTTAMALLA ASIA PUHEEKSI

Silpominen on usein perinnettä harjoittavissa yhteisöissäkin tabu. Sen puheeksi ottaminen saattaa tuntua ammattilaisesta vaikealta. Luottamuksellisen suhteen luominen asiakkaaseen edesauttaa keskustelun aloittamista. Keskustelun yksityisyys ja tulkin käyttö tulee aina varmistaa.

Esimerkkejä keskustelun aloittamiseksi:

- Miten kulttuurissasi suhtaudutaan tyttöjen ja naisten ympärileikkaukseen?
- Mitä perheessä/suvussa ajatellaan tästä perinteestä?
- Miten aiot itse toimia oman tyttäresi kanssa?
- Tiedätkö, että tytön ympärileikkauksesta aiheutuu monenlaisia terveysongelmia?
- Tiedätkö, että Suomessa tytön ympärileikkaus on kielletty?
- Tiedätkö, että ympärileikkaus ei takaa neitsyyttä ja siveyttä?

FGM:n esiintyvyys 15-49 -vuotiailla tytöillä ja naisilla Afrikan ja Lähi-idän maissa.

SILPOMISEN LÄPIKÄYNEEN TERVEYS JA HYVINVOINTI

Silpomisen läpikäyneiden tyttöjen ja naisten hoidon tavoitteena on terveyden ja elämänlaadun parantaminen tarjoamalla apua gynekologisiin ongelmiin ja tukea psyykkisen ja seksuaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Tutkimus- ja hoitotilanteissa on tärkeää säilyttää hienotunteisuus ja kunnioitus asiakasta kohtaan.

- Kysy tytön/naisen mahdollisista silpomiseen liittyvistä terveysongelmista.
- Tarjoa avaus- ja korjausleikkausta kaikille radikaalin silpomisen läpikäyneille tytöille ja naisille.
- Tarjoa silpomisen läpikäyneille tytöille ja naisille psykologista tukea ja seksuaalineuvontaa.
- Kirjaa tiedot ja käydyt keskustelut.

Yhteystiedot

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL

www.thl.fi | [@THLorg](https://twitter.com/THLorg) | facebook.com/thl.fi